

Gospodarstveniki: skrajni čas za spopad s krizo

Predsednik vlade Borut Pahor odgovarja, da je danes večji optimist kot pred letom, predsednik Danilo Türk pa, da mora vlada odločitve sprejeti brez odlašanja.

BOŠTJAN BOGATAJ

Ljubljana - Gospodarstveniki (GZS) so na Vrhu slovenskega gospodarstva tokrat gostili predsednika države in republike. Povedali so jima, da danes brzda odpuščanja in izplačujejo maksimalne plače, pogrešajo pa medsebojno zaupanje. Pričakujejo racionalizacijo javne uprave (Pahor je na to odgovoril, da bi lahko funkcioniral tudi s polovico manjšo javno upravo), reforme na več področjih, denar za takojšnjo tehnološko prestrukturiranje, učinkovitejšo jamstveno shemo in faktoring, pomoč pri rešitvi krize v gradbeništvu, takojšen sprejem socialnega dia-

loga, vlada naj se vzdrži nepremišljenih davčnih reform ... Predsednik vlade Borut Pahor je slišal tudi, da naj ne bo preveč optimističen, saj sta lahko ta in prihodnji mesec znova zelo slaba, in tudi, da slovensko gospodarstvo zagotovo še ni iz krize.

"Danes sem večji optimist kot pred letom dni, saj se kriza umirja, vizija vlade o bolj konkurenčnem gospodarstvu je jasnejša. Pred letom nismo mogli oceniti, kako se bo kriza razvila, za koliko bo padel bruto družbeni produkt. Sredi leta je sledilo oživiljanje, zadnji dve četrtletji beležimo pozitivno gospodarsko rast in smo tehnično že izšli iz recesije. Preživeli smo, krivuljo smo obrnili navzgor," je povedal Pahor. Sedaj vidim več upanja, da bo do naslednjega božiča več ljudi živelo bolje, je nadaljeval. V prihodnjem letu pričakuje skromno, eno odstotno

rast slovenskega gospodarstva, ki jo bo poganjal izvoz, slabila pa manjša osebna potrošnja. Uspeh bo, če bo v Sloveniji čez leto do 120 tisoč brezposelnih, izpostavil pa je nujnost reform in strukturnih sprememb, da bo Slovenija manj izpostavljena zunanjim šokom.

Pogrešajo več zaupanja

Gospodarska zbornica Slovenije je bila med prvimi, ki je opozorila na krizo, pripravili so številna gradiva in jih zaokrožili v desetih zahtevah in 65 predlogih. "Za slovensko gospodarstvo je ta trenutek največja težava likvidnost. Banke ne dajejo zadostne podpore, finančni instrumenti, kot je faktoring, ne delujejo, ročnost kreditov je neustrezna, enako tudi zavarovanja. Žal tudi jamstvena shema ni zaživela, črpanje iz strukturnih skladov je neučinkovito in nezadostno, soočamo pa se tudi z izzivom ohranjanja zaposlenosti ob padanju gospodarske aktivnosti," je težave slovenskega gospodarstva predstavil predsednik GZS Zdenko Pavček.

Samo Hribar Milič, generalni direktor GZS, je poudaril, da je gospodarstvo že vrsto let opozarjalo na birokratsko in prezapleteno zakonodajo, na pomanjkanje ambiciozne razvojne strategije, na nizko inovativnost gospodarstva, na predrago in neracionalno državo, na enega najbolj rigidnih trgov dela, na počasnost in premajhno učinkovitost sodstva, ki je odločilno prispevalo k plačilni nedisciplini in netransparentnosti poslovanja. "Kako naj v letu, ko bomo zabeležili skoraj desetodstotno znižanje BDP, ko se gospodarstvo mrzlično bori, da sploh pride do tekočih finančnih sredstev, zvišujemo plače. Nikogar med nami ni, ki bi trdil, da je 460 evrov neto primereno in spodbudno plačilo za celomesečno delo. A opozarjamo na posledice, saj bi dvig bruto stroškov dela povzročil ugašanje delovnih mest in podjetij," je dejal.

Po njegovem prepričanju je skrajni čas za dejanske spremembe in opozoril, da ostaja problem zaupanja.

"Ne zaupajo si stranke, ni zaupanja v institucije, banke, poslovne partnerje. Ni zaupanja med socialnimi partnerji in ni zaupanja v ljudi in med ljudmi, v dano besedo, pogodbo, v načrte, v pojasnila. In nezaupanje raste ter postaja sestavni del odnosa med posameznimi skupinami, zaznamuje sleherni dialog, narekuje tudi programske politike najvidnejših medijev." Ob sočasnem iskanju prave razvojne poti, tako na podjetniški kot nacionalni ravni, je zato nujno v državi vzpostaviti ponovno zaupanje. Izrazil je prepričanje, da je sedanji čas več kot primeren za sprejem

kratkega, jedrnatega in zavezujočega socialnega dialoga, kjer bo vsaka stran nekaj dala za to, da bomo čez čas uspešnejši. "V nasprotnem primeru bomo vsi izgubili; državljanji delovna mesta in varno prihodnost, lastniki svoje premoženje in kapital, država pa socialno vzdržnost in stabilnost. V taki državi najbrž nočemo živeti," je še pribil Hribar Milič.

Odločitve za prihodnje generacije

Predsednik Danilo Türk je opomnil, da se sedaj odloča o kvaliteti življenja tudi za prihodnje generacije: "Spoznali smo ranljivost našega gospodarstva, pohvale za pretekla

obdobja so nas nekoliko uspavale, pokazala pa se je tudi erozija osnovnih vrednot. Ne potrebujemo velikih razprav znotraj vlade in parlamenta, potrebujemo dober socialni dialog." Po njegovem mnenju se mora Slovenija osredotočiti na tri področja: poiskati nove trge in krečiti izvoz (1), brez odlašanja in prekinitve doseči socialni dialog za minimalno plačo in pokojninsko reformo (2) ter začeti hitro prestrukturiranje gospodarstva prek projektov Evropske unije, zagotavljati plačilno disciplino, učinkovito kreditiranje bank in vlaganja v raziskave in razvoj (3).

Iztok Seljak iz Hidrie in Dušan Šešok iz Iskre sta povedala, da bi bila lahko javna uprava bolj racionalna, na novo reformo davčne zakonodaje in s tem morda novo negotovost pa sta opozorila Franjo Bobinac iz Gorenja in Vojmir Urlep iz Leka. Branko Selak iz podjetja Marmor Hotavlje je opozoril na probleme gradbeništva: "Križa je katastrofalna, saj denarni tok ne teče, novih naročil ni. V zadnjih dveh treh letih smo zelo hitro rasli, sedaj bo padec še večji." Nevena Tea Gorjup, ki vodi tudi kranjsko Zvezdo, pa je opozorila predvsem na slabosti jamstvene sheme in kreditiranja podjetij. Pahor je napovedal strukturne reforme, med njimi tudi pokojninsko reformo, prihodnji mesec naj bi bil nared zakon o minimalni plači. Izpostavil je tudi nujnost socialnega dialoga ter izrazil prepričanje, da lahko v prihodnjem letu slovensko gospodarstvo okreva na zdravih temeljih.

Borut Pahor je pripravljen na spremembe: "Slovenija je letos padala hitreje zaradi strukturne neprilagojenosti gospodarstva, kar bomo odpravili z reformami." Danilo Türk pa pravi, da potrebujemo odločne in hitre ukrepe. / Foto: Gorazd Kavčič

Branko Selak / Foto: Gorazd Kavčič

Nevena Tea Gorjup